

MADERSPACH VIKTOR
OKTATÁSI/NEVELÉSI PROGRAM

– 12-18 éves vadászifjak számára –

Írta:

.....
Glück Balázs

Balatonalmádi, 2017. január 20.

Lektorálta: Ambrózy Árpád

Tartalom

I. BEVEZETŐ

I/1 Miért van szükségünk egy oktatási, nevelési programra?.....	3-4. oldal
---	------------

II. AZ OKTATÁSI/NEVELÉSI KONCEPCIÓ LÉTREJÖTTÉT ÉLETRE HÍVÓ KÖRÜLMÉNYEK

II/1 A generációs probléma.....	4-5. oldal
II/2 A vadászat, mint életforma.....	5-6. oldal
II/3 A modernizmus árnyoldalai, és az élmény.....	6-7. oldal
II/4 A kommunikáció mindennapjai.....	7-8. oldal
II/5 A hagyományos vadászati módok miatt létrejött helyzet.....	9. oldal
II/6 A saját értékeink melletti elkötelezettség hiánya.....	10. oldal
II/7 A vadászat, és a vadgazdálkodás között feszülő ellentétek.....	10. oldal
II/8 A hitelesség hiánya.....	10-11. oldal

III. A NEVELÉSI PROGRAM FELÉPÍTÉSE, MÓDSZERTANA

III/1 Módszertan.....	11-12. oldal
III/2 Az iskolai előadások.....	12-14. oldal
III/3 Foglalkozások.....	14-16. oldal
III/4 Táborkok.....	16. oldal
III/5 Finanszírozás.....	16-17. oldal

IV. A JÖVŐBELI CÉLOK

IV/1 Jogszabályi módosító javaslatok.....	17. oldal
IV/2 A Vadászbarka Közösség.....	17-18. oldal
IV/3 Jövőbeli céljaink.....	18-19. oldal

I. BEVEZET

I/1. Miért van szükségünk egy oktatási, nevelési programra?

A vadásztársadalmi közbeszédben rendszeresen felbukkanó érv, hogy a vadászati kultúra elértéktelenítése/értéktelenedése ellen egyetlen módszer lehet hatásos: a nevelés. Sajnos ez a szemlélet csak a populizmus szintjéig jutott az elmúlt évtizedekben, ezért az ezzel kapcsolatos átfogó stratégia, oktatási-nevelési program még nem született meg.

Ez a program nem kizárólag a vadászati kultúra iránti aggodalom miatt íródott. Úgy gondolom, hogy a vadászat – mint életforma – egyfajta terápia lehet a társadalom jelenlegi mentális állapotának javulásához is. A Stanford Egyetemen zajló Natural Capital Project nevű kutatás szerint a természetes területekhez való hozzáférés nélkülözhetetlen a mentális egészségünkhöz ebben a nagyon gyorsan urbanizálódó világban. A tanulmányok kimutatták, hogy a természetben járók között 20 százalékkal alacsonyabb a szorongásos rendellenességek kialakulásának valószínűsége, és 40 százalékkal a hangulatzavarok megjelenésének esélye. Ezért fontos, hogy a vadászat ne csak a vadgazdálkodással és az erdőszettel mutasson szoros kapcsolatot, hanem a – természetbeli lét sajátosságaival ható tevékenységként – a személyiség alakítójaként az oktatásban és a nevelésben is szerepet kapjon.

Miközben a program a természetvédelem, a vadgazdálkodás, a vadászat és a vadászati kultúra fontosságát az élményszerzés módszerén keresztül próbálja bemutatni a fiatalok számára, fontos szándék az is, hogy a magyar társadalom riasztó mentális állapotára is pozitív hatást gyakoroljon generációs léptékben. Fontos célunk továbbá, hogy a jövő vadászgenerációjában is megvalósuljon az a célkitűzés, amely az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet tanulmánya szerint a természettudományos nevelési módszer alapszemlélete is egyben, vagyis az értékalapúság, illetve az érveléshez szükséges felkészültség iránti igény erősödése. A tanulmányom azzal a céllal jött létre, hogy megszülessen egy olyan közösség, amely merítési lehetőséget ad azzal a szándékkal, hogy a vadászatot választók között felismerhetőek legyenek a különösen tehetséges fiatalok. Reményeink szerint ők lesznek azok, akik a segítségünknek köszönhetően a jövő vadászati elitjét alkotják, és a későbbiekben folyamatosan innovatív ötletekkel, rendszeres újraértékeléssel felügyelik és alakítják a vadászat, mint hagyomány és a vadgazdálkodás, mint gazdasági tevékenység közötti, sokszor ellentmondásos kapcsolatot.

A jelenlegi helyzet:

- A kiskorú gyerekek számára vannak kezdetleges eseti, jószándékú programok, pl.: rajzpályázatok, kézműves foglalkozások, amelyek a természetközelséget népszerűsítik.
- Ha a vadásztársadalomban felmerül az oktatás ügye, kizárólag mindenki a vadásztanfolyami vagy a középfokú, esetleg a felsőfokú képzésre gondol. Ebben az esetben tényleg csak képzésről lehet szó, és nem a nevelésről, hiszen 18 éves korban már egy alapjaiban kialakult személyiséggel rendelkeznek a vadászjelöltek.
- A nevelési szempontból legértékesebb, 12-18 éves korosztállyal a vadásztársadalom

országosan, szervezett formában egyáltalán nem foglalkozik. A modernizmus adta összes deviancia népszerűségét éppen az adja, hogy ebben a korosztályban lehet egy gyerek személyiségét, értékrendjét a leghatásosabban befolyásolni.

- A vadásszá válás folyamatában jelenleg nincs semmilyen irányított tudatosság. A legmeghatározóbb ismeretekkel a jelenlegi vadászati oktatási rendszer abban az életszakaszban, a felnőtt korban terheli a vadászat iránt érdeklődőket, amelyben a legkevésbé képes hatással lenni.
- A mai modern világ virtualitása a valósághoz közeli élményeket kínálja a fiatalok számára. A virtuális világ által kínáltakhoz képest a vadászati oktatás/nevelés jelenlegi rendszere rendkívül szegényes élményeket nyújt a „cserkész korú” fiatalok számára. Ebben a versenyben a vadászat alulmaradt. Amiben nem (lásd: a vadászat, mint egyfajta modern haditechnikai tevékenység) az nem a vadászat értékeit közvetíti, sőt sok esetben határozottan ellentmond azoknak.
- A személyes részvételből fakadó élmények hiánya miatt gyakori az önbizalomhiány és az ebből fakadó rosszindulat, illetve zsigeri pesszimizmus.
- Vitakultúránk nélkülözi az értékalapúságot, ezért mindez a valóságban egoista, az eredményes, értékteremtő vita helyett értetlen veszekedésként jelenik meg.
- A vadásztársadalom régi vágya, hogy a vadásszá válás folyamata fokozatos legyen, azonban a vadászatban való cselekvő részvételt a jogszabályaink csak 18 éves korban teszik lehetővé. Az állami vadászvizsga letétele után – immár teljes jogú vadászként – a legtöbben a nagyvad elejtésével kívánják megkezdeni a vadászéletüket. Abban a korban, amikor a fokozatosság első lépcsőfokai megvalósulhatnak (pl. varjú és galambfélék elejtése légpuskával, szárnyas, szőrmés apróvad elejtése íjjal, solymászmadrárral, kutyás vadászattal) a vadászati jogszabályaink nem teszik lehetővé a fiatalok számára a vadászatban való aktív részvételt.

II.

AZ OKTATÁSI/NEVELÉSI KONCEPCIÓ LÉTREJÖTTÉT ÉLETRE HÍVÓ KÖRÜLMÉNYEK

II/1. A generációs probléma

Az elmúlt évtizedek egyik tapasztalata a közéletben és a vadászatban is az, hogy soha nem volt olyan távolság az idős és a fiatal generációk életvitele, értékrendje, felfogása között, mint napjainkban. A modern világ soha nem látott sebességű technikai fejlődésének következtében az idősebb korosztálynak nincs rálátása arra, hogy a fiatalok milyen életet élnek a XXI. századi virtuális világban, milyen élményeket kaphatnak a modern eszközök által kiszolgált életükben. A modern világ egy éket ütött közénk, ami számtalan konfliktust is eredményez.

Egy nevelési koncepció megszületése kapcsán másodlagos fontosságúnak tűnhet, hogy mely korosztály alkotja meg azt. Valójában azonban soha nem volt nagyobb jelentősége ennek, mint most. A mai negyvenes éveiben járó generáció az, amelynek vannak receptorai a fiatalok igényei és az idősebbek eszméi iránt is, ezért képes arra, hogy

e két korosztály – sokszor egymástól rendkívül távol eső – szempontjait figyelembe vegye. Attól az idősebb korosztálytól – amely ma a vadászati közélet alakításában meghatározónak számít – nem várható el, hogy egy olyan nevelési/oktatási stratégiát hozzon létre, amely a fiatalok napi élete iránt affinitást mutat. A vadászon belüli alapvetően generációs problémák – mint például a modern eszközök és a vadászati kultúra közötti ellentétek – megkívánják, hogy újraértékeljük a modern világ, illetve a vadászat, mint hagyományos tevékenység és kultúra közti kapcsolódást, és készítsünk egy új helyzetértékelést, amelynek eredményeképpen létrejöhet egy közösen támogatott koncepció.

II/2. A vadászat, mint életforma

A vadászat egy olyan különleges tevékenység, amely a sporttal ellentétben a létfenntartó ösztönök egyik ősi formája, amelyre minden korban elengedhetetlenül szükség volt, és van ma is. Nem egyszerűen csak egy aktuális hóbort, hanem egy férfi személyiségének elemi és elválaszthatatlan része. A klasszikus értelemben vett vadászat kizárólag életformaként gyakorolható, és életformaként az egész életünk, értékrendünk, világnézetünk örökös meghatározója, amely az embert a vadásszá válástól a síríg végigkíséri. A vadászösztön megélése – a sportokkal ellentétben – nem választott magatartási forma, hanem egy adottság, amelyet a létfenntartás több százezer éves ösztöne hív elő a vadászból. A vadászat meghatározza a természethez, a munkához és a magánélethez fűződő viszonyunkat. Az életforma minőségéből fakadóan a nevelésben, a személyiség kialakulásában rendkívül fontos szerepe van, ami kihat a civil (értsd: nem vadász) mindennapokra is, és amely így egy egész életen át végigkísér minket.

Azok a vadászati módok, amelyek elengedhetetlenül igénylik az egyéni képességeket, a munkát, a türelmet, a kitartást, a személyiség fejlődését abba az irányba terelik, hogy perspektívát lát a tanulásban, illetve a befektetett munkában. A nevelésnek ez az iránya a civil életre is rendkívül jó hatással van, mivel megőrzi a motivációt a fiatalokban. A hagyományos vadászati módok, amelyek sokkal nagyobb erőfeszítéseket igényelnek a siker érdekében, képesek értelmet adni annak a szemléletnek, amely szerint a kevesebb sokszor több a vadászatban is. Ez a világnézet rendkívül hasznos az élet minden területén. Megtanítják az egyént arra, hogy milyen a sikerességnek az a minősége és öröme, amely az egyéni képességből és tudásból fakad, illetve arra is, hogy a vadászat kudarcai – az azokból következő, tanulásra készítő folyamatos motiváció révén – mennyire felerősítik a vad elejtését követő örömet. Ez egészséges mértékben szilárdítja meg az önbizalmat, és segít az élet egyéb területein is megőrizni az ambíciót. A képességek terén hirdeti a versenyt, amely lebontja az egyének közti társadalmi, illetve gazdasági különbségeket. A fiatalok nevelésének ilyen megközelítése alkalmas arra is, hogy a vadászat egyben egy tehetségkutató tevékenység is legyen.

A fiatalok vadászatra való nevelését tehát az életük teljes keresztmetszetében meghatározónak kell tekinteni, és nem egyszerűen egy hobbiként kezelni, amelynek kizárólag pontosan meghatározott játékszabályai léteznek. A mai modern vadászat a fenti jellemzőit kezdi elveszteni, mivel úgy mosódik össze a vadgazdálkodás pénzügyi eredményközpontú szemlélete a vadászati kultúrával, hogy abból az utóbbi kerül ki vesztesként. Miközben a vadászat gazdasági érdekeit számtalan csoport képes hatékonyan

képviselni, a vadászati kultúra szempontjai egyre kevésbé fontosak, és a vadásztársadalom nincs abban az állapotban, hogy értelmes és eredményes vitákban megpróbálja a különböző szempontokat harmonizálni. A fiatal vadászgeneráció nevelése során azt is célul kell kitűznünk, hogy egy olyan közösséget hozzunk létre, amely a vadászatban, a vadászatért képes a kultúránkat olyan fontos szempontnak tekinteni, hogy hajlandó ezért jelentős pénzügyi áldozatokat is hozni a jövőben.

A vadászatban a kreativitás éppolyan fontos feltétele a fejlődésnek, mint minden más esetben is az életünk során. Csak egy folyton pezsgő, kreatív vadászati közösségben van meg az az egészséges magabiztosság, amely válaszokat tud adni a társadalom, vadászat és a vadgazdálkodás kihívásaira.

II/3. A modernizmus árnyoldalai és az élmény

A vadászati közéletet meghatározó vezetők szemlélete és a mai kor fiataljainak mindennapi valósága – a már ismertetett generációs probléma miatt – soha nem voltak ennyire távol egymástól. Léteznek ugyan olyan törekvések, amelyek a vadászati kultúra népszerűségét kívánják fokozni, azonban ezek a lépések egy olyan generáció világnézetéből fakadnak, amely egy már nem létező világon keresztül próbál hatást gyakorolni. Kétségtelen, hogy évtizedekkel ezelőtt az ingerek, illetve az élmények leghatásosabb közvetítő helyei a színházak, illetve a múzeumok voltak, hiszen akkoriban még ritkaság számba mentek a háztartásokban is elérhető élményt nyújtó eszközök. De ma már ezek az intézmények a 3D mozikkal, illetve a tökéletesen élethű számítógépes játékokkal szemben abszolút vesztesnek tekinthetők. A különféle vadászati múzeumok legtöbbször a jövőben csak egyre nagyobb pénzügyi áldozatvállalások árán lesz képesek fennmaradni, és még így sem tudnak majd a modern világ élményszolgáltató versenyében vonzó kínálatot nyújtani.

Amennyiben a vadászat számára meg szeretnénk nyerni a mai fiatalokat, fel kell vállalni az élményversenyt, hiszen a vadászat kínálata erre alkalmas lenne. Ezzel a céllal jön létre a **Magyar Vadászbarka Mozgalom**, amelyet a későbbiekben ismertetek.

Mivel a modernizmusnak az eszközhasználatban sincsenek igazán komoly gátjai, a fiatal generáció olyan saját utakat keres a vadászatban, amelyeket a mai kor kínálata alapján még izgalmasnak talál. Ennek következtében egyre elterjedtebb a modern haditechnikai eszközök használata, ugyanis a vadászat nyújtja az egyetlen lehetőséget arra, hogy ezeket az eszközöket valóságos körülmények között ki is lehessen próbálni. Ehhez társul egy olyan hamis szemléletmód, amely szerint a vad minden körülmények közötti elejtése valójában a vad érdekeit szolgálja. Ez a szemlélet csak az elejtést és a sebzést ismeri, mint lehetőséget, ezért a kettő viszonyában igyekszik felelős magatartásnak bemutatni a különféle modern eszközök használatát a pontos lövés eléréséhez. Annak érdekében, hogy ezt a helyzetet kezelni tudjuk, az önkorlátozásnak értelmet kell adni a vadászatban, amire rendkívül jó lehetőségeket kínálnak a hagyományos vadászati módok.

Az oktatási/nevelési program alapvető célja, hogy a fiatal vadászokban egy olyan szemléletmódot alakítsunk ki, amely kizárólag azt tekinti vadászati tevékenységnek, amiben megvan a vad lehetősége arra, hogy a képességeit használni tudja a vadással szemben. A mai kor sajátosságait figyelembe véve – a vadászati kultúra védelme érdekében – külön értelmezést kell kapnia a vadgazdálkodási tevékenység során végzett vadelejtésnek és a

vadászati tevékenységnek. Kizárólag ez a differenciált gondolkodás teszi lehetővé, hogy a vadászati szakma és a vadászati kultúra képviselői is megkaphassák a méltó megbecsülésüket, és megszűnjenek az egymással szembeni konfliktusok. Mindez egy olyan szemléletváltást jelent, amely a nevelés útján értelmezhető és adható át, és nem elsősorban a jogi környezet változását kívánja meg. A vadászat viszonyában értelmezett modernizmus elsősorban a mai kor folyamatosan változó, illetve a vadászati hagyományok alapvetően változatlan értékei közötti harmónia megtalálását kívánja meg. A jövő generációját erre a feladatra kell felkészíteni. Ebben van a legfontosabb felelősségünk a fiatal vadászok nevelése során.

II/4. A kommunikáció mindennapjai

Az internet robbanásszerű elterjedésének köszönhetően ma már a vadászati nevelés stratégiájának egyik fontos eleme kell, hogy legyen a korszerű kommunikáció. Évtizedekkel ezelőtt a vadászok közti kapcsolattartás elsősorban a levelezésre és a személyes kapcsolattartásra korlátozódott. Manapság a közösségi oldalak használatával a kommunikációban több átalakulás is végbe ment. Elsőként az internetes fórumok adtak lehetőséget az elektronikus kapcsolattartásra, de ma már ezeken is átlépett az idő, és a vadászok a világ legnagyobb közösségi oldalán, a Facebook-on csoportosulnak.

A praktikusság, amelyet a gyors elektronikus kommunikáció kínál, egyre nagyobb mértékben szorítja háttérbe a személyes kapcsolatok iránti igényt. A fiatalok számára a praktikum – ami a legmeghatározóbb törvény a mai világban – azt mondatja, hogy a gyors elektronikus kommunikációhoz képest – amely ugyancsak képes az információkat a másik felé közvetíteni – a személyes találkozások költségesebbek és időigényesebbek, ezért a mai élet lecsupaszított törvényei szerint a személyes kapcsolattartás pazarló, tehát értelmetlen. A régmúlt korok tábortüzei ma Facebook-csoportokként jelennek meg. Ennek a kommunikációs csatornának az árnyoldalai ma már látszanak. Az írott kommunikáció nagyon nehézkessé teszi a gesztusok kifejezését, ezért miközben a személyes találkozók alkalmával egy kijelentő mondat kaphat gúnyos, ironikus, vagy gúnyosan ironikus értelmet is, illetve egyértelmű célzásokkal humorosnak is szánhatjuk, az elektronikus kommunikációban – a gesztusok hiányában – sokszor sértődést okoz, mert az ún. smiley-k (hangulatjelek) nem alkalmasak a személyes verbalitás ezerféle apró finomságának kifejezésére. Mindennek köszönhetően az a számtalan „segítő szándékú” kritika, amely rendszeresen megjelenik például a különféle terítékfotók alatt, az ellenkező hatást váltja ki, és kizárólag az ellentétek elmélyüléséhez vezet.

Mivel a nyilvános oldalakon megosztott vélemények, illetve viták több ezer ember előtt zajlanak, a párbeszédben óhatatlanul is jelen van a góg, illetve a büszkeség. A ma embere – ilyen jelentős tömeg előtt különösen – nyerni akar, ezért sokszor jelentéktelen viták fajulnak harsány veszekedéssé. A gyakorlatban mindez azt jelenti, hogy a jelenlévők nagy száma ellenére csak néhány ember használja ezeket a kommunikációs csatornákat a véleménye közzétételére, a többi csak csendben figyel. **A közösségi kommunikáció a valóságban sokkal többet ront az emberi kapcsolatokon, mint amennyit használ.** Prekonceptiók gyártására ösztönöz, növeli az előítéleteket, illetve a személyes kapcsolattartással szemben még az elmulasztott gesztusok, születésnap köszöntések, a „tetszik” gomb használatának hiánya miatt is ellentéteket szít. Ebből következik, hogy a

meg nem történt dolgokkal is rontja az egymáshoz fűződő viszonyunkat. Így valójában a lehetőségekkel együtt leginkább a konfliktusforrásokat növeli.

A vadászati közösségi oldalakon a legritkább esetben születnek barátságok, illetve szakmai kapcsolatok. Ezek az oldalak a valódi vitára alkalmatlanok, mert a személytelenség, a tömegek előtt zajló kommunikációból fakadó nehézségek megölik ennek lehetőségét. A közösségi kommunikáció kizárólag abban az esetben nem tesz kárt az emberi kapcsolatokban, ha kiegészítő jellegűek, a felek rendszeres személyes kapcsolatot is fenntartanak egymással, és így megismerik egymás személyiségét, szokásait is.

Mindez a vitakultúránk elképesztően alacsony színvonalán is meglátszik, amelynek megváltoztatása a nevelési céljaink központi eleme kell, hogy legyen. A vitákat személyessé, értékteremtővé kell tenni, hogy logikus érvek halmazából épüljenek fel, és még akkor is követhetőek legyenek mások számára, ha azzal a vitapartner nem ért egyet. Meg kell értetni a vadászifjakkal, hogy a markáns véleményeknek helye van – sőt kívánatosak is – amennyiben azokat érvekkel támasztják alá, hiszen a viták kizárólag ilyen körülmények között teremthetnek értéket. Egy izgalmas vita javítja, és fejleszti a verbális kommunikációs készséget is.

Az Oktatási Hivatal természettudományos nevelési koncepciója az alábbiak szerint határozza meg a tanulói kompetenciát, amelyet a magunkra nézve is célként fogalmazunk meg: *„A természettudományosan művelt állampolgár az, aki... rendelkezik a saját élete szempontjából legfontosabb természettudományos és technológiai ismeretekkel. Késztetést érez és képes birtokába jutni a számára szükséges információknak, miközben kritikusan kezeli az információ forrását, megkülönböztetve egymástól a véleményt, a tévképzetet és a tényszerű ismereteket. ...természettudományos ismeretei révén képes megmagyarázni a szűkebb és tágabb környezetében lejátszódó jelenségeket, értelmezni és megoldani a mindennapokban jelentkező tudományos és technológiai problémákat. ...törekszik az igazság megismerésére, ennek érdekében kérdéseket és hipotéziseket fogalmaz meg, és képes ezek igazságát akár természettudományos vizsgálat révén ellenőrizni. Ugyancsak az igazság keresésére törekszik akkor is, amikor álláspontot alakít ki tudományos vonatkozású társadalmi kérdésekben, és következtetéseit, döntéseit bizonyítékokra alapozva hozza meg.”*

A közösségi oldalakon történő kommunikáció során sokkal gyakrabban élünk a kritikával, miközben az értékteremtés felett átsiklunk, természetesnek vesszük, és nem küldünk pozitív visszacsatolásokat a szerzők, javaslattevők felé. Ez egy önsorsrontó magatartás, amellyel épp a legproduktívabb vadásztársaink kedvét öljük meg a vadászat legerősebb mérgével: a közönnyel. Fontos, hogy a jövő vadászati közösségei egymást támogatva tudjanak együttműködni, ezért az elvégzett munka méltatása és a jogos kritika arányban kell, hogy legyen egymással. A fiatal vadászoknak is meg kell tapasztalniuk, hogy milyen rendkívüli és hosszan tartó energiákat mozgósít, ha megkapják az elvégzett munkájuk után járó megbecsülést (és annak is tudatában legyenek, hogy mások számára se mulasszák el mindezt eljuttatni), de fel kell készíteni őket arra is, hogy a visszacsatolások hiányában is motiválja őket az önbizalmuk a munkájuk során.

A fentiek alapján létfontosságú, hogy a fiatal vadászok nevelésének egyik eszközeként új közösségeket építsünk, a személyes kapcsolattartásra alkalmas szervezeti rendszert, közösségi tereket, találkozókat, táborokat és a találkozók alkalmával innovatív vitaesteket szervezzünk, amelyek mellőzik a felületességet és a mesterkéltiséget.

II/5. A hagyományos vadászati módok miatt létrejött helyzet

A módosított vadászati törvény hatályba lépésének köszönhetően, európai viszonylatban, hazánkban gyakorolható a legtöbb hagyományos vadászati mód. Mindennek köszönhetően esélyünk mutatkozik arra, hogy az egyik legsokszínűbb élő vadászati kultúrával rendelkezünk a jövőben. Egy olyan országban, ahol a hagyományos vadászati módok jelen vannak, bizakodhatunk abban, hogy évtizedek múltán is lesz a vadászatnak egy olyan arca, amely az emberi képességek pótolhatatlanságát hirdeti, és a vadászati teljesítményt is ebben méri.

Ez a különleges helyzet számtalan izgalmas vadászati lehetőséget kínálhat a fiatalok számára is, hiszen a hagyományos vadászati módok gyakorlása folyamatos kreativitást, stratégiaépítést igényel, ezért mindig perspektívát kínál a fiatalok számára. Amennyiben a solymászatot, a vadászíjászatot, az előltöltő fegyverrel való vadászatot, az agarászatot, illetve a többi kutyás vadászati módot nevelési szempontok alapján ítéljük meg, akkor arra jutunk, hogy ezek a vadászati módok megtanítanak a kellő alázatra. A vad iránti tisztelet sokkal közelebb élménnyé válik – hiszen a legtöbb esetben a vad van előnyben velünk szemben – megtanítanak a türelemre, a vadásztársaink (értsd itt: kutyák, solymászmadarak) iránti gondoskodásnak köszönhetően, elmélyítik a felelősségérzetet. **Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy ezen vadászati módok nélkül rendkívül nehéz lenne egy hatásos oktatási/nevelési programot létrehozni.** Mindezt a magyar vadászati kultúra potenciáljává kell tenni, amelyhez a jelenlegi helyzetünk lehetőségeket kínál.

A fiatalok nevelése során az egyik legfontosabb szempont, hogy mindent, ami a vadászati kultúránkban korlátozó szabályként van jelen, kizárólag az élmények, illetve a példamutató viselkedés útján lehet továbbadni. Az erőltetés, a szankciókkal történő nyomásgyakorlás az ellenkező hatást váltja ki, hiszen a kultúra iránti igény nem a lexikális tudásból fakad. Kizárólag ezen szokások, kulturális szabályok megélése teheti azt lehetővé, hogy a fiatalok saját, belső igényévé váljon mindezek betartása, gyakorlása, a folyamatos tanulás és a fejlődés.

A hagyományos vadászati módok képesek élménnyé alakítani a vadászati kultúra olyan szabályait, amelyek a mai praktikus életfilozófia szerint csak értelmetlen korlátozásoknak tűnnek. Amennyiben egy fiatal vadász számára személyes tapasztalattá válik, ahogy a vaddal szembeni küzdelemben alulmarad – túl azon, hogy fejlődésre ösztönzi – a vad iránti tiszteletet is elmélyíti. Egy olyan vadászati mód esetén, amelyben szinte mindig a vadász nyer, ez a tisztelet soha nem alakul ki igazán, legfeljebb csak felületesen, a szavak szintjén, ahogy ezt napjainkban is tapasztaljuk.

Azok a fiatalok, akik a vadászati sikerességük érdekében a folyamatos fejlődés igényével szembesülnek, majd ennek köszönhetően az önbizalmuk folyamatos megszilárdítójaként értékelik mindezt, a civil életükben is kreatívak és mentálisan erősek lesznek, vagyis a vadászati értékek közvetítése az ember teljes személyiségére hatással van. A hagyományos vadászati módok a „kevesebb sokszor több” elvet képviselik, amely a XXI. század emberének életminősége szempontjából, talán az egyik legfontosabb elsajátítandó életfilozófia kell, hogy legyen.

II/6. A saját értékeink melletti elkötelezettség hiánya

Politikai ideológiáktól függetlenül biztosan állíthatjuk, hogy a magyar erdő, és vadállomány jövője azok kezében van biztonságban, akikben ott buzog a lokálpatriotizmus, és elkötelezettek a hazájuk, illetve a saját kultúrájuk iránt. Talán a legfontosabb feltétel, hogy az oktatási/nevelési programban olyanok vehessenek részt rangidős vadászként, akik jól érzik magukat hazánkban, a fiatalok jövője kapcsán pedig perspektívákat szeretnének kínálni, nem pedig egérutat. Fontos szempont a nevelés során, hogy az identitásunk meghatározása ne mások ellenében történjen. Mindez a vadászat vonatkozásában is igaz. Aki a vadászati kultúrát megéli, a vadat és a természetet szereti és tiszteli, az – felkészülten, és magabiztosan – szelíd fölényességgel kell, hogy vitatkozzon mindazokkal, akik a vadászatot, és a vadászokat ellenségnek tekintik. A jövő vadászifjai számára rendkívül fontos lesz az ilyen természetű vitákra való felkészültség, amely a ma tapasztalható egyre hevesebb vadászatellenes időkben hiánypótló lesz.

II/7. A vadászat és a vadgazdálkodás között feszülő ellentétek

A magyar vadászat történetében soha nem feszültek olyan ellentétek a vadászat és a vadgazdálkodás között, mint napjainkban. Mivel a pénzközpontú világnézet nem tűr meg egyetlen olyan tevékenységet sem, amely az eredményeit nem kizárólag pénzügyi értelemben méri, a vadgazdálkodás is egy profitorientált tevékenységgé vált. **Ebben a világképben a vadászati kultúra szempontjai egyenlegrontó körülményként jelennek meg, aminek következtében a vadászat egyre nagyobb mértékben veszti el a hagyományos értékeit.** Mindez megfigyelhető a kultúra szinte összes területén, aminek köszönhetően ma már nincs egyetlen olyan múzeum vagy színház sem, amely állami támogatások nélkül – pusztán a jegybevételeknek köszönhetően – képes volna fenntartani magát.

A modern technológia robbanásszerű fejlődésének köszönhetően a jövő vadászgenerációja fog a leginkább azzal a dilemmával szembesülni, hogy végérvényesen feladja-e a vadászati hagyományaink képviselőjét, és iparszerű vadelejtéssé silányítja mindezt, vagy egy folyamatos újraértékelésnek köszönhetően megtalálja a kármentés módját, és a különféle érdekeket harmonizálni tudja. A világban található számtalan példának köszönhetően meg kell mutatni számukra az utat, hogyan tudják a modern világ vívmányait a vadászat – vagyis ne csak a termelékenység fokozása – érdekében felhasználni.

A vadgazdálkodási szempontok túlbecsülésének eredményeképpen a vadászatról az a hamis kép kezd kialakulni, hogy mindez egyáltalán nem egy olyan tevékenység, amely a kultúrájának köszönhetően életforma is, és amely a hagyományaiból fakadóan meg kell, hogy őrizze az alapvetéseit, hanem egy hétköznapi gazdasági tevékenység, amely a szabadterületi állattenyésztés, a húsfeldolgozás és a turizmus elegye.

II./8 A hitelesség hiánya

Ez a probléma talán a legkényesebb az összes közül a magyar vadászati életben, azonban ha nem az érzelmeink vezérelnek minket, hanem az eredmények iránti igény, akkor minden kényes problémáról előbb-utóbb beszélni kell, mégpedig őszintén.

A vadászati kultúra népszerűsítésének egyik legfontosabb akadálya az, hogy a magyar vadásztársadalom jelentős része csak szavakban tartja fontosnak a vadászat alapvetéseit, és ezt a magatartást a fiatal generáció is példaként követi. Ennek a hiteltelenségnek – és az e mellé társuló „csordaszellemnek” – köszönhetően az etikai szabályaink funkciója is megváltozott. A vadászok jelentős része úgy tekint ezekre a szabályokra, mint egy pajzsra, ami magában magasztos értelmet ad a vadászatnak, – és praktikus eszközként – elválaszt minket a gyilkosoktól, illetve a hentesektől. Amit elég csak a közvélemény felé tartani, és rá hivatkozva, sértetten visszautasítani a minket ért támadást. Úgy érzik, hogy elég ezt a pajzsot feltartani, és nincs szükség rá, hogy emögött megélt tartalom legyen. Elegendő a kinyilatkoztatás. Van azonban az etikai szabályoknak egy másik funkciója is. Sokan a vadászok közötti emberi minőség mércéjeként használják, azaz egyesek sárba tiprásának, mások felmagasztalásának eszközéül. A vadászat etikai szabályait tehát hol pajzsként, hol ostorként használjuk, illetve a magunk vadászati minőségének felértékelésére, vagyis mindenre csak arra nem, amire való.

A fenti helyzetből következően a mai fiatalok számára a vadászetikai szabályok sokkal inkább valamilyen homályos célból létrejött eszközei a vegzálásnak, mintsem valós funkcióval és céllal rendelkező iránymutatások összessége, amelyek az ő életük boldogabbá tételére szolgálnak. A rangidős vadásztársadalomnak komoly felelőssége van abban, hogy ezek a szabályok a valóságtól elrugaszkodottá, és ilyen népszerűtlenné váltak. A fiatalok számára világossá kell tenni, hogy érdekazonosság van abban, hogy a vadászéletük során vegyék figyelembe ezeket a szabályokat, ne pedig felesleges, ámde praktikus védekező eszközként tekintsenek csupán rájuk. Fontos célunknak kell lennie a jövőben, hogy a mindennapokban megtaláljuk azokat a kifejező módszereket, közvetítő csatornákat, amelyeken keresztül érthetővé és átérzhetővé válik az etikai szabályok igazi jelentősége.

III.

A NEVELÉSI PROGRAM FELÉPÍTÉSE, MÓDSZERTANA

III/1. Módszertan

Sajnálatos módon a vadásztársadalom soha nem fektetett energiát abba, hogy a maga közösségét felépítse, a vadászatot azzal a szándékkal népszerűsítse, hogy mind nagyobb mértékben gyarapodjon a vadászok száma. Nem léteznek kitűzött célok arra vonatkozóan, hogy például a vadászok létszámának növekedésével növeljük a belföldi kereslet arányát a külföldivel szemben, pedig a szolgáltatások bevételeiből látszik, hogy számottevő lehet a hazai vadászoktól származó bevétel is. Ha lennének ilyen célok, elsőként meg kellene találni azokat a csatornákat, amelyeken keresztül elérhetőek lennének olyan fiatalok is, akiknek a családjában nincsen vadász, tehát nekik nehezebb megtenni a kezdeti lépéseket a vadászat felé. Ennek a csatornának a legnyilvánvalóbb helyszíneit a közoktatási intézmények jelentik, vagyis az iskoláknak kulcsszerepe van a

vadászat népszerűsítésében. Az iskolai programoknak két célja van. Egyrészt az **ismeretterjesztés**, másrészt a „**toborzás**”, vagyis a vadászat iránt kedvet érző fiatalok összefogása és foglalkoztatása.

Tekintettel arra, hogy a vadászati kultúrából következik egy speciális ideológia is, amelyet nem lehet egy-egy ismeretterjesztő órán érzékletesen közvetíteni a fiatalok felé, azok számára, akik komolyabban érdeklődnek a vadászat iránt, foglalkozásokat kell szervezni. Ezeket kétheti rendszerességgel, módszeresen felépített tematika szerint kell lebonyolítani olyan módon, hogy a programok a gyerekek számára a lehető legaktívabb részvételt biztosítsák, vagyis élményeket nyújtsanak.

Rendkívül fontos, hogy a 18 évnél idősebb korosztály számára – amely kikerül a nevelési programból – létrehozzunk egy közösséget, amelyen belül megvalósulhat a program vezetőképzése, mert ezzel válik teljes keresztmetszetében működőképpé ez a kezdeményezés a jövőben. Így nem csak az alapítók generációján belül lesz képes működni a nevelési program, hanem a jövő generációjából is folyamatos utánpótlásra lesz lehetőség.

A módszertan lényege tehát az, hogy az oktatási intézményekben az adott korosztály érdeklődésének megfelelően ismeretterjesztő előadásokat, tartunk (pl. élő biológia- történelemóra keretében) melyek következményeként a vadászat iránt érdeklődőket a jövőben közösséggé formáljuk, ezt a közösséget foglalkozásokkal, táborokkal összefogjuk és foglalkoztassuk. További célunk, hogy a közösségeinken belül a tehetséges fiatalok szakmai előmenetelét segítsük, és hatással legyünk az új vadászati elit, illetve a nevelési program vezetőinek képzésére.

III/2. Az iskolai előadások

Az előadások tematikáját ahhoz a feltételhez kell illeszteni, hogy általában 45-60 perces időkeret áll a lehetőségünkre. Egy ilyen időtartam alkalmatlan rá, hogy részletesen kifejtjük a vadászat ideológia alapjait, ezért ez a témakör szorítkozzon röviden a legközkeletűbb tévedések, vádak megvitatására. Fontos, hogy az iskolai előadásoknak figyelemfelkeltőnek kell lenniük, ezért látványos, élménygazdag programokkal igyekezzünk megtölteni, amelyek lehetővé teszik a fiatalok aktív részvételét is. A koncentrált élmény nyújtása az elsődleges cél.

A közvélemény számára történő bemutatásokon a vadászathoz leginkább köthető eszközök egy része közterületen csak külön engedéllyel használható, azonban a hagyományos vadászati módok számtalan lehetőséget kínálnak az eszközök használatának izgalmas bemutatására. A solymászmadár külön engedély nélkül repíthető, a vadászíjjal a terület tulajdonosának engedélyével be lehet mutatni a lövést és annak hatékonyságát, az utánkereső, elhozó, kotorékozó vadásztársak munkája egy iskolai udvaron is látványosan bemutatható, az agárfuttató pálya felépítéséhez elegendő egy kisméretű futballpálya is. Az elöltöltő fegyverek működése a T/1 kategóriába sorolt pirotechnikai töltettel (természetesen lövedék nélkül) szintén bemutatható lőtereken kívül is. A légpuskás lövészet is lebonyolítható, megfelelő biztonsági feltételek mellett.

Valószínűsíthető, hogy a jövőben a magyar vadásztársadalom számára – Európában is egyedülálló módon – a hagyományos vadászati módok gyakorlásának jelentősége az oktatásban való közreműködésben fog a leginkább megmutatkozni,

ezért ezt a potenciált hadra lehet és kell is fogni a jövőben.

Az előadások során figyelni kell arra, hogy elsősorban azokat a fiatalokat bízzuk meg a bemutatók előkészületeiben való részvétellel (*lásd. pl. mesterséges csapa készítése*), akik a többiekhez képest sokkal inkább érdeklődnek az adott téma iránt. Az előadók észre kell vegyék, hogy kikben van meg az a kíváncsiság, amelyet táplálni kell.

Az aktív részvétel a párbeszédben való közreműködést is jelenti, ezért ösztönözni kell a fiatalokat a kérdésfeltevésre. Ennek érdekében nem szabad, hogy a feltett kérdés rossznak tűnjön a többi gyerek szemében, ezért a kevésbé jó kérdéseket is próbáljuk meg egy kis átalakítással értékelhetővé tenni, és azokra kimerítő választ adni, majd megköszönni a kérdésfeltevést. Tüntetőleg dicsérjük az adott osztály előtt azokat, akik kérdezni mernek. Kitérő válaszokat ne adjunk, minden téves következtetésből fakadó kérdésre kimerően és felkészülten válaszoljunk. A válaszok soha ne igazolják a vadászokkal szembeni előítéleteket! Az előadás kifejezésmódja az adott osztály életkorához illeszkedjen. A fiatalabb korosztály számára tartott előadás nagyobb részben legyen gyakorlati elemekből összeállítva, míg az idősebb korosztály számára több elméleti fejtegetést is szőhetünk az előadásba. A vadászati módok bemutatásának megválasztásánál is figyelembe kell venni a korosztályból fakadó adottságokat. Nagyon fontos az is, hogy a különféle vadászati módok képviselőiből összeálló előadó csapat tagjai miként viselkednek egymással. Látszódnia kell az együttműködésnek és az összetartásnak, ami például arra is lehetőséget ad, hogy ezek az előadások derűsek, humorosak legyenek, amely hangulat elengedhetetlenül fontos, és hozzáad azok élvezeti értékéhez.

Programok

Az expedíciós vadászat eszközei, élménybeszámolók, a vadászat eszközeinek bemutatása, vadhívás, kisfilmek vetítése, csúzlival történő lövés

Modern tűzfegyverek a vadászatban

- hatástalanított (csakis Magyarországon vadászatra használható) fegyverek bemutatása, légpuskás lövészet

Solymászat

- műpedzés
- szabadon követés bemutatása
- kézrehívás

Elöltöltő fegyverrel való vadászat

- filmvetítés
- a fegyverek bemutatása, párhuzamok a hadászattal, történelemmel

Kutyás vadászat

- mesterséges csapa készítése
- utánkeresés
- elhozás
- rövid műkotorékpálya
- stb.

Vadászjászat

- koronglövészet

- az íj hatékonyságának bemutatása vaslemezzre történő lövéssel
- lövészet 3D állatokra
- különféle típusú íjak bemutatása
- az íj fejlődéstörténete, hadászati párhuzamok

Agarászat

- közvetlen kapcsolat az agarak és a fiatalok között (pl. közös jutalmazás)
- agárpálya bemutatása
- agárfuttatás
- verseny a legjobb futó gyerekek és agarak között

Az előadások eszközigénye, a szakmai felkészültség, a verbális képességek nem teszik lehetővé, hogy az ország különböző részeiben spontán és szervezetlen módon folyjon a program működtetése, ezért létre kell hozni több országos vagy régiós hatáskörű előadó csapatot, akik a különféle vadászati módokat képviselik. Az előadói csapatoknak – praktikusán a világhálón – folyamatos kapcsolatban kell lenniük egymással, és évente egyszer közösen ki kell értékelniük a tapasztalataikat. Rendkívül fontos, hogy minden megyében azonos célok mentén, azonos pedagógiai eszközökkel működjön a program. A rendszer finanszírozása 19 megyére elosztva nem jelentős. Amennyiben a programnak köszönhetően érezhető mértékben megnő a fiatal vadászok száma, az ebből következő vadászjegy bevételek valószínűleg többszörösen térítik meg a program működési költségeit, miközben az elsődleges célt is teljesítik.

Az első évben a program egy kísérleti fázisban kell elinduljon.

III/3. Foglalkozások

Azok számára, akik az iskolai előadások után kedvet éreznek a vadászat megismerésére, kétheti rendszerességgel foglalkozásokat kell tartani. Ezek a közös programok jelentik az iskolai „toborzás” következő fázisát, amire közösségépítésként tekinthetünk. A hatékonyság érdekében, a spontaneitás elkerülése miatt érdemes lenne egységesíteni az alaptermatikát, amely a bekezdésben felsorolt problémákhoz illeszkedik. Az egységesített tematika jelentős részben multimédiás anyagokat kell, hogy tartalmazzon, amelyek egy adott témakör aktualitását adják, és amelyekre ilyen módon fel lehet építeni a foglalkozásokat.

Amennyiben egy adott megyében vannak a nevelési programnak támogatói a vadásztársaságok, állami erdészetek stb. között, a foglalkozások helyszínéül érdemes olyan vadászházakat, menedékházakat választani, amelyek környezete, hangulata elősegíti a fiatalok szellemi befogadókészségét.

A tematika alapelveinek egyik legfontosabb szempontja, hogy az információk érzékletes, élménygazdag átadása az egyetlen, ami célt érhet, ezért sem a vadászati kultúrát, sem az etikai szabályokat nem szabad erőszakos – a klasszikus porosz nevelés elve alapján – közvetíteni. A foglalkozások hangulata egyenlő mértékben kell, hogy izgalmas, információ-gazdag, humoros, tanulságos és pihentető legyen. A nevelők feladata, hogy a program céljaként megfogalmazott, újragondolt vadászati életforma útját mutassák, és ne egyfajta szellemi vezetőként mutatkozzanak. A nevelő vadásztársak semmiképpen se tekintsenek magukra mentorként, tanárként, oktatóként stb.

Vadásztársak legyenek, akik értéket közvetítenek izgalmas módszerekkel a fiatalok számára.

Egy életforma népszerűsítésénél elengedhetetlen, hogy példaképekkel ismertessük meg a fiatalokat. Ez a nevelési program célként tűzi ki azt is, hogy azokat az idősebb vadásztársakat, akik a vadászati életükben a gyakorlat, az irodalom, a kutatások stb. terén jelentőset alkottak, foglalkoztassuk. Mindazt a felhalmozott tudást, tapasztalatot, amely a birtokukban van, a jelenlegi életünk nem hasznosítja kellőképp.

A foglalkozások lehetséges programjai:

- Madárhálózás, gyűrűzés, télen madáretetés
- Íjászat, solymászat, légpuska lövészet
- Közös főzés
- Trófea kifőzés
- Zsigereles
- Terítékfotó készítés
- Tapasztalt vadásztársak élménybeszámolója
- Vadmegfigyelés kameracsapdákkal
- Csapdázás
- Kotorékozás
- Közös vadászat
- Vadászat fényképezőgéppel, kamera csapdákkal
- Egyszerű kutatások készítése
- Erdei táborozás (pl. bushcraft)
- A vadászathoz kötődő kézművesség (pl. kés, csúzli, íj készítése)
- Vadászirodalmi kedvcsináló (felolvasások neves előadóművészek tolmácsolásában)
- Vadetetés lovasszekérrel
- Téli vaddisznóhajtáson való részvétel (a jogszabályi előírások figyelembe vételével)
- Vadászati viselkedéskultúra (szituációs gyakorlatok)
- Kürtölés
- Gombázás
- Az expedíciós vadászat felszerelése (bemutató)
- Csúzlibajnokság
- Légpuskás lövészet
- horgászat

Rendkívül fontos a tehetségkutatás, ezért azokat a fiatalokat, akik kiemelkedő képességekkel rendelkeznek egy adott területen, támogatni kell. Feladatokat kell rájuk bízni, biztosítani kell nekik, hogy a felkészülés után saját előadást tarthassanak a társaiknak a számukra fontos témakörökben. Biztatni kell őket, hogy a vadászat különböző területein kibontakozhasson a tehetségük. Fontos, hogy a példakép-rendszer már az ő szintjükön is szerveződjön, ezért rá kell vezetni őket arra, hogy ne okozzon számukra problémát a vadásztársaik tehetségét elismerni, és támogatni őket, az értékteremtést pedig visszacsatolásokkal értékelni.

A fiatalok számára a családi köteléken kívül az iskola jelenti az egyetlen olyan

helyet, ahol egy közösség részeivé válhatnak, azonban itt nem feltétlenül azonos érdeklődésű osztály- és csoporttársakkal kell együttműködniük. Az általunk szervezett foglalkozásokon olyan fiatalok vesznek részt, akik azonos értékalapon gondolkodnak, vagyis a vadászat iránti kíváncsiság fogja össze őket. Ennek következtében ezeket a fiatalokat lényegesen könnyebb együttműködésre – egyfajta bajtársiasságra – nevelni. A foglalkozások célja nem csak az ismeretek átadása. Fontos a pedagógia is, úgy is, mint a természet, a vad, a vadásztársak tisztelete és az mértéktartó viselkedés, az összefogás fontossága, a vadászetika iránti ízlés kialakulása.

Hangsúlyt kell fektetni a vitákra. A 14 év feletti korosztály számára olyan vitaesteket kell tartani, ahol tapasztalt vadászok egy-egy adott témakört járnak körül, és vitatkoznak egymással. A viták izgalma, az érvek súlya, az információk sokasága önálló álláspont kialakítására sarkallja a fiatalokat. **A vita módszere sokkal alkalmasabb az információ hatékony átadására, mint az előadások kötött, egyoldalú – és sokszor unalmas – formája.** A jó vitakészség kialakulása, a felkészültségre való ösztönzés rendkívül fontossá vált a vadásztársadalom számára a mai korban, amikor sajnos a félreértelmezett állatvédelem egyre ádázabb ellenfelünké válik.

A foglalkozásokat hétköznap délutáni időszakban, a hosszabb időt igénylő programokat hétvégén érdemes megszervezni.

III/4. Táborok

Az éves foglalkozások záró eseményei a táborok. Ha a finanszírozás megoldható, akkor téli, illetve nyári táborokat is kell szervezni, a vadászat adott időszakához illeszkedő tematika szerint. Míg télen lehet apróvadazni, vaddisznóhajtásra járni, solymászni, vitaesteket tartani, addig nyáron szabad területű foglalkozásokat, kirándulásokat, csónaktúrákat lehet szervezni. Nagy hangsúlyt kell fektetni rá, hogy a programok legnagyobb részében aktívan részt vehessenek a fiatalok.

Amennyiben országosan működik a nevelési program, a táborok kiváló alkalmat jelentenek a más megyék fiatal vadászaival való kapcsolattartásra, egymás vendégül látására, közös programok szervezésére.

Egy tábor időtartama lehetőséget nyújt arra, hogy olyan programokat is meg lehessen valósítani, amelyek a foglalkozások szűk időkeretébe nem férnek bele.

III/5 Finanszírozás

A nem kereskedelmi célú oktatás/nevelési programmal a vadászkamara profilja olyan pedagógiai tevékenységgel bővíthet, amelyhez eddig elérhetetlen forrásokra is lehet pályázni. Ennek köszönhetően a finanszírozás kevésbé terhelné a vadászkamara költségvetését.

Javasolom egy egyéves kísérleti program beindítását, amelyet az elvárt célok alapján ki lehet értékelni, és ezek sikere esetén népszerűsíteni.

Elengedhetetlen, hogy a foglalkozásoknak legyenek megyei támogatói, ellenkező esetben a költségek miatt csak egy szűk, tehetős kör engedheti meg magának, hogy részt vehessen rajtuk. Amennyiben a bevezetőben felsorolt problémák közül a modern világ eszközeivel szembeni versenytársnak is szánjuk a vadászati foglalkozásokat,

elengedhetetlen, hogy néhány költséges, ámde élménygazdag programot szervezzünk. Amennyiben a szülők azt érzékelik, hogy ezek a programok pozitív hatással vannak a gyerekekre, valószínűleg hajlandóak áldozatokat vállalni, de mivel a tehetségkutatás is az egyik célunk, nem szabad a foglalkozásokat csak egy tehetős réteg számára elérhetővé tenni. A vadásztársadalomnak látnia kell, hogy az oktatás/nevelés az életünk olyan területe, amely mind anyagilag, mind az értékeink képviselője kapcsán egyformán jelentős hatást képes gyakorolni, ezért mindez a legjobb befektetések egyike. Fontos azt is megemlíteni, hogy az elmúlt évtizedekben erre a területre lényegében semmit sem áldozott a vadásztársadalom. **A fiatalok nevelésére végre úgy kellene tekintenünk, mint a jövőbe való befektetésre.**

IV. A JÖVŐ

IV/1 Jogszabályi módosító javaslatok

Annak érdekében, hogy a törvényes képviselő beleegyezésével és vadászjeggyel rendelkező felnőtt felügyelete mellett az ifjabb generáció számára is lehetővé váljon „hivatalosan” is vadásszá válni, első lépésként a vadászvizsgát megelőző tanfolyamról és a vadászvizsgáról szóló 126/2013. (XII. 17.) VM rendelet módosítása szükséges:

1. § Vadászvizsgát az a magyarországi lakóhellyel rendelkező magyar és nem magyar állampolgár tehet, aki a [17.] 15. életévét betöltötte és a vadászvizsgát megelőző tanfolyamnak (a továbbiakban: tanfolyam) a vizsgára való jelentkezését megelőző két éven belüli elvégzését igazolja.

E módosítás hatályosulása után szükséges lesz a Vad védelméről, a vadgazdálkodásról és a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény és – a részletszabályok tekintetében – a végrehajtási rendeletének módosítása is.

A felnőtt felügyelete mellett folytatott vadászijászat, agarászat vagy solymászat tekintetében ugyanis oka fogott a 18 éves korhatár fenntartása, különösen annak tükrében, hogy a vitorlázó repülőgép vezetése, az ejtőernyőzés és a veszélyes üzemnek minősülő autóvezetés is gyakorolható önállóan már a nagykorúság elérése előtt.

IV/2 A Magyar Vadászbarka Közösség

A közösségépítés nem csak a fiatalok számára fontos. A mai magyar vadászati közéletben sajnos nem csak a hagyományok képviselője szorul háttérbe, hanem a közösségi élet iránt is egyre kevesebben érdeklődnek. Ennek köszönhetően a vadásznapok sem töltik már be azt a funkciót, amelyet régen, ezért ezeknek a rendezvényeknek a népszerűsége is egyre nagyobb mértékben kopik.

Fontos, hogy a nevelési programban résztvevő fiatalok kezét akkor se engedjük el, ha betöltik a 18 éves kort, ezért az ő számukra életre kell hívni a Magyar Vadászbarka Közösséget, amely szervezeti működését tekintve a cserkészethez hasonlóan működik

majd, amely nem csak foglalkozásokat szervez, hanem egy életformát kínál. Az egyeztetések során kiderült, hogy a cserkészetet abbahagyók jellemzően a 14-15 évesen korosztályból kerülnek ki. Épp abból a korosztályból amely az elsődleges célközönsége a nevelési programunknak. A célunk az, hogy folytatólagosan vonzó programokat tudjunk kínálni a 14 év feletti fiataloknak is, a cserkészet egyfajta alternatív folytatásaként.

A vadászifjak összetartásán túl rendkívül fontos, hogy az idősödő generáció egyfajta kovászként hasson a vadásztársadalomra, és egy alulról jövő kezdeményezésként alakítsa át a magyar vadászati közéletet. A végzős fiatalok lehetnek azok, akik az utánunk jövő generáció nevelői lesznek.

A Magyar Vadászbarka Közösség kell, hogy a vezetőképzéssel foglalkozzon. Addigra világossá válik, hogy melyik fiatal miben tehetséges, így az is kiderül, hogy kik azok, akik nevelőnek alkalmasak lennének. A közösség tagjait be kell vonni a megyei foglalkozások működtetésébe, hiszen a nevelési programban résztvevők számára egy – a számukra elérhető – időtávban kell perspektívaként megmutatni, hogy milyen továbblépési lehetőségek vannak a náluk nem sokkal idősebb vadászbarka korosztályban. A középkorosztályú vadászbarkák jelentik a kapcsolódási pontot az idős, illetve a fiatal vadászjelöltek számára.

A névválasztás

A közösség elnevezésekor az volt a célunk, hogy egy olyan kifejezést találjunk amely a cserkészethez hasonlóan önmagában is értelmes, van többszámú alakja, és a „vadász” szó nélkül is sajátos, és egyedi. További feltétel volt – ugyancsak a cserkészethez hasonlóan – hogy a fiatalok elnevezéseként is használható legyen.

IV/3 A jövőbeli céljaink

Az elmúlt évtizedek bebizonyították, hogy az anyagi életforma közvetlen veszélyt jelent a magyar vadászat kultúrájának, hagyományainak fenntartására. Ezt a felismerést ma már csak kevesen vonják kétségbe. Az erre adott reakciók többsége szinte egyöntetűen a fiatalok nevelésében látja a kiutat, azonban ezek a törekvések mostanáig nem hoztak létre egy egységes koncepciót, amely sorvezetőként szolgálna a konkrét nevelési célok megvalósításához. A fiatalok nevelése azonban nem lehet öncélú, és nem hagyhatja figyelmen kívül a mai világ attribútumait, ezért a célunk csakis az lehet, hogy újraértékelésekkel, vitákkal aktualizáljuk a magyar vadászat egészét olyan célok mentén, amelyek fenntartható módon illesztik be a vadászati kultúrát, a hagyományokat a mai modern vadgazdálkodás szerkezetébe. A céljainkat tehát csak akkor érjük el, ha intelligens módszerekkel találjuk meg a közös nevezőket.

Fontos törekednünk arra is, hogy a fiatal vadászjelöltek magabiztos, felkészült, mentálisan erős, vitaképes és mértéktartó vadászok legyen a jövőben. Képesek legyenek a természetbeli létformát valódi perspektívaként képviselni a modern mindennapok kényszerei mellett is. A jövő vadásza legyen a maga területén aktív a közéletben, számíthassanak rá a vadásztársai, vívja ki a közössége tiszteletét, és mutasson példát a felnövekvő generáció számára. Mindemellett legyen innovatív, céltudatos, de szerény is.

Miután a program kezdetét követően 1-5 éven belül már jogi értelemben is vadászokká válnak az első résztvevő fiatalok, viszonylag rövid távon értékelhető változást érhetünk el.

A nevelési program távlati céljai között gazdasági szempontok is vannak. A vadgazdálkodás számára is fontos az a nézőpont, amely a bevételek kapcsán a belpiaci keresletet tartja a legkívánatosabb forrásnak. A vadgazdálkodás pénzügyi eredményein látszik, hogy a szolgáltatási bevételek nagyobb része már a belföldi vadászoktól származik. Az ágazat szempontjából hosszú távú célként kell megfogalmazni a vadászok számának növekedését, ami garantálhatja, hogy ez a tendencia folytatódni fog. Annak következtében, hogy a vadászkamara 2017. január 1-től teljes egészében gazdálkodhat a vadászjegyek, illetve a vadászati engedélyek bevételeivel, az OMVK-nak is még fontosabbá válik, hogy többen legyünk. A vadászok populációra vetített arányában – az EU-n belül – a legrosszabbak között vagyunk. Csak öt tagállamban kedvezőtlenebb a helyzet. Míg Finnországban tizenhét lakosra jut egy vadász, addig ez a szám hazánkban 165, tehát bőven van a magyar társadalomban tartalék. **Ha csak az EU átlagát szeretnénk elérni, akkor 60%-al kellene növelni a vadászok számát.** Ha figyelembe vesszük, hogy ezt az átlagot az utolsó hét ország eredménye rontja le jelentősen, és ezeket az országokat nem számoljuk, akkor a maradék 13 ország átlagához képest, a magyar vadászok számát az ötszörösére(!) kellene növelni. Ha tehát növekszik a vadásztársadalom, akkor nemcsak a vadászat népszerűsítését segítjük elő, hanem egy természetközeli életformát kínálunk a lakosság számára, lehetővé tesszük, hogy mind nagyobb mértékben és erővel szólhassunk bele az életünk alakulásába, növeljük a vadászat belpiaci bevételeit, illetve a vadászkamarát újabb programok finanszírozásához segítjük a megnövekedett tagdíj- és vadászjegybevételekből. Mindezek mellett a vadászat ösztársadalmi elfogadottságára is kedvezően hatna a vadászok számának növekedése. Mindezek elérésének nincs más útja, csak az, ha a fiatalok tömegeivel ismertetjük meg a vadászati életformát, mert a létszámnövekedés csak irányított módon mehet végbe. Ez garantálja azt, hogy mindeközben ez a növekedés a kultúránk számára is pozitív fordulatot jelent, és nem a felhígulás lesz a következménye.

Kitűzött célunk továbbá, hogy a vadászifjúság nevelése terén – Európában egyedülálló – Maderspach Viktor programot, a 2021. évi vadászati világkiállításra sikeresen működtetni tudjuk a gyakorlatban is, és bemutathassuk a látogatók számára.

Balatonalmádi 2017. január 20.